

ДІАГНОСТУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Людмила Майборода,

науковий співробітник лабораторії дистанційного професійного навчання Інституту професійної освіти НАПН України, Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-4869-7786>

Анотація. У статті автор висвітлює діагностику готовності майбутніх кваліфікованих робітників до самостійної роботи в умовах змішаного навчання. Зазначає труднощі з якими стикаються здобувачі освіти при виконання самостійних робіт в умовах змішаного навчання. Розкриває зміст технічної, психологічної й професійної готовностей в структурі методики організації самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання та її сутність, вплив діагностики на якість організації самостійних робіт й їх виконання майбутніми кваліфікованими робітниками.

Ключові слова: змішане навчання, самостійна робота, готовність майбутніх кваліфікованих робітників, діагностика готовності, методика організації самостійних робіт.

DIAGNOSING OF THE READINESS OF FUTURE QUALIFIED WORKERS FOR INDEPENDENT WORK IN CONDITIONS OF MIXED LEARNING

Lюдмила Майборода,

researcher of the laboratory researcher distance professional training Institute of Professional Education of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. In the article, the author highlights the diagnosis of readiness of future qualified workers for independent work in conditions of mixed training. It notes the difficulties that students of education face when performing independent work in the conditions of mixed education. Reveals the content of technical, psychological and professional readiness in the structure of the method of organizing the independent work of future skilled workers in the conditions of mixed training and its essence, the impact of diagnosis on the quality of the organization of independent work and their performance by future skilled workers.

Keywords: mixed learning, independent work, readiness of future qualified workers, diagnosis of readiness, method of organizing independent work.

В умовах правового режиму військового стану в Україні, обмеженого доступу до очного відвідування закладу освіти, змішане навчання є однією з форм навчання, що надає змогу закладам професійної (професійно-технічної) освіти (далі - П(ПТ)О) здійснювати підготовку майбутніх кваліфікованих робітників, створювати безпечні умови навчання й праці тощо. Самостійна робота майбутніх кваліфікованих робітників є невід'ємною складовою змішаного навчання та в умовах глобальної інформатизації переважно є дистанційною й на основі цифрових технологій.

Проведене нами опитування педагогічних працівників закладів П(ПТ)О показало, що труднощі які зазнають майбутні кваліфіковані робітники під час виконання самостійних робіт в умовах змішаного навчання є: відсутність мотивації у здобувачів освіти, відсутність

бажання й вміння самостійно працювати, планувати роботу й час, самоорганізовуватись тощо. Лише 3% здобувачів освіти не мають труднощів під час виконання самостійних робіт.

Тому, вище зазначене актуалізує питання діагностики готовності майбутніх кваліфікованих робітників до самостійної роботи в методиці організації самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання.

Під методикою організації самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання ми розуміємо сукупність організаційних дій (заходів) педагогічних працівників, що спрямовані на підготовку здобувачів освіти до самостійної роботи, проведення діагностування сформованості навичок самостійної роботи, розроблення завдань, методики організації, та контролю самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах поєднання очної й дистанційної форм навчання з використанням цифрових освітніх засобів (Майборода, 2023). Сутність методики організації самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання полягає у послідовному виконанні взаємопов'язаних дій, виконання яких дозволяє педагогам забезпечити ефективну організацію та виконання майбутніми кваліфікованими робітниками завдань для самостійної роботи.

Отже, організація самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання, потребує від педагогічних працівників ретельної підготовки й організації на кожному етапі: підготовчому, діагностичному, діяльнісному, контрольньо-аналітичному. Діагностика готовності майбутніх кваліфікованих робітників до виконання самостійної роботи в умовах змішаного навчання є однією з важливих етапів даної методики. За її результатами педагогічний працівник має можливість вибудувати ефективну траєкторію навчальної самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників, що сприятиме розвитку навичок самоорганізації, планування та розподілу навчального часу, самоконтролю виконання самостійних робіт, цифрової культури задля підвищення якості їх професійної підготовки в умовах змішаного навчання. Нами визначено три види готовності майбутніх кваліфікованих робітників до виконання самостійної роботи в умовах змішаного навчання: технічна, психологічна й професійна.

Технічна готовність зорієнтована на визначення кількісного і якісного складу технічної забезпеченості здобувачів освіти цифровою технікою із доступом до мережі Інтернет, що пов'язано з глобальною інформатизацією суспільства, освіти, зокрема навчальної самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання. Визначення технічної готовності до самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання варто здійснювати на початку навчального курсу, обравши будь який зручний метод: усне або письмове опитування, он-лайн анкетування тощо. За отриманими результатами діагностування технічної готовності здобувачів освіти, в залежності від рівня їх технічної забезпеченості, педагогічні працівники мають змогу: завчасно обрати оптимальні засоби, види, форми, методи самостійних робіт, їх подачу, необхідні і відповідні дидактичні матеріали або комплекси, що забезпечать досягнення цілей самостійної роботи; налагодити ефективну он-лайн комунікацію, спільну взаємодію, між учасниками навчального процесу; обрати технічні засоби, що є доступними для здобувачів освіти і зрозумілими у користуванні під час навчання за межами навчального закладу. У разі відсутності можливості у майбутніх кваліфікованих робітників виконувати самостійні роботи засобами цифрових технологій,

подбати про паперові комплекти навчальних й методичних матеріалів, за умов доцільного їх використання в кожному конкретному випадку.

В умовах війни питання психологічної готовності до навчальної самостійної роботи набуває особливого значення. Воєнні реалії життя негативно впливають на психологічний, інколи психічний, стан майбутніх кваліфікованих робітників, що супроводжується тривожністю, страхами, панічними атаками, депресією, розгубленістю, що безумовно негативно відображається на виконанні самостійних робіт майбутніми кваліфікованими робітниками, їх мотивації, самоорганізації тощо.

Діагностика психологічної готовності майбутніх кваліфікованих робітників до виконання самостійної роботи полягає у визначенні рівня самоорганізації, мотивації до самостійної роботи, тривожності, тощо. Метою даної діагностики є надання своєчасної допомоги здобувачам освіти, консультації, психологічної підтримки, обрання відповідних завдань, форм, методів самостійної роботи, корегування їх самостійної діяльності тощо.

Основними методами діагностики психологічної готовності є тестування, опитування, спостереження, що може проводитися не лише на початку навчання, а й продовж всього терміну навчання.

Діагностика професійної готовності до виконання самостійної роботи майбутніми кваліфікованими робітниками в умовах змішаного навчання проводиться впродовж всього терміну навчання та зорієнтована на виявлення рівня готовності до навчальної самостійної роботи певного змісту і складу. Її методика ґрунтується на системі тестів, письмових робіт, усних запитань та інших методів, які дають можливість одержати картину стану знань, умінь, навиків. Для організації самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання визначення рівня професійної готовності є важливою задля корегування навчальної траєкторії з організації самостійних робіт, успішного та якісного виконання самостійної роботи здобувачами освіти, розвитку необхідних їх професійних, цифрових знань, умінь і навичок.

Отже, питання готовності майбутніх кваліфікованих робітників до виконання самостійних робіт в умовах змішаного навчання, має важливе значення в організації самостійної роботи, є запорукою досягнення поставлених цілей навчання, якісної підготовки кваліфікованих робітників. А, діагностичний етап у складі методики організації самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання є обов'язковим елементом.

Список посилань

Алексеева, С. В., Гириловська, І. В., Гуменний, О. Д., Карташова, Л. А., Майборода, Л. А. & Савченко, І. М. (2015). *Інформаційні технології в навчально-виховному процесі ПТНЗ*. ІПТО НАПН України.

Гончаренко, С. У. (2011). *Український педагогічний енциклопедичний словник*. Волинські обереги.

Єршова, О. Л., Зуєва, А. Б., Кручек, В. А., Майборода, Л. А., Радкевич, О. П. & Субіна, О. (2023). *Змішане навчання майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти у воєнний та повоєнний час: методичний посібник*. ІПО НАПН України.

Кручек, В. А., Кошук, О. Б., Кравець, С. Г., Колісник, Н. В., Майборода, Л. А., Пятничук, Т. В., Голуб, І. І., Самойленко, Н. Ю. & Однорог, Г. В. (2020). *Методичні основи професійного навчання кваліфікованих робітників*. Полісся.

Майборода, Л. (2023). Методика організації самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання. *Professional Pedagogics*, 2(27), 166-174. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.27.166-174>